

OST-RA-VAR

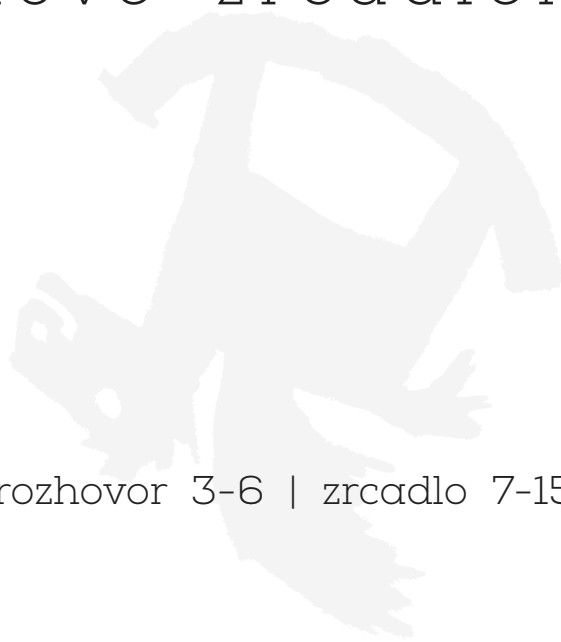
OST-RA-VAR

OST-RA-VAR

OST-RA-VAR

OST-RA-VAR

festivalové zrcadlení

editorial 2 | rozhovor 3-6 | zrcadlo 7-15

EDITORIAL

EDILOKIVT

EDILOKIVT

EDILOKIVT

EDILOKIVT

Dnešní den se nesl v tak trochu „zlomyslné“ náladě. Diváci se nejednou škodolibě bavili na úkor nečekaných nehod, které se během představení staly. Chybička se vloudí.

Nejvíce pobavila „nenápadná“ oprava zábradlí a všeobecně poněkud nestabilní scéna v představení Král Ubu a jistě zcela neúmyslný atak na kritiky v podobě hodu korunkou v Richardovi III. Inovativnosti v likvidaci kritiků a profesorů se meze nekladou a v čase před zkouškovým obdobím tato iniciativa bude mít u studentů jistě velkou podporu. V dnešním nabitém dni plném těžkých témat tato malá nedopatření, zvláště v pozdních hodinách, tvoří milá odlehčení.

Jsme v samém středu festivalu. Opadly počáteční nesnáze a nervozita. Tápající studenti navštěvující OST-RA-VAR letos poprvé se již s napřímenou páteří prohání mezi jednotlivými scénami s přehledem zkušených bardů a trouší své poznatky jako Jeníček s Mařenkou chléb. Určitě i v některém z divadelních klubů! Nejlépe po Richardovi III. Se sklenkou bílého v ruce. Zatímco nám kynou zadnice, dělají se nám nejapné kruhy pod očima, na které den co den sportřebujeme více maskovacích produktů, a občas si v redakci povzdychneme nad nějakou tou fotkou Lukáše Melníka.

Takže stejně upřímně a od srdíčka jako Ríša doufáme, že si to v těch klubech užíváte!

Své kocoviny, na které nejlepší meducínkou je samozřejmě náš zpravodaj, můžete též zmírnit návštěvou facebookových stránek OST-RA-VARu.

Naše redakce neochvějně neztrácí ideály a nejspíš trochu naivně věří, že až se někam dostane, bude vítána s otevřenou náručí.

(Výběr adekvátních náručí bude tvrdý a nekompromisní a vyhrají jen ti nejlepší! Nejsme žádní sběrači Pokémonů, abychom je chtěly všechny!)

Vaše pH

SHAKESPEARE PO OSTRAVSKU

V dnešním čísle vám přinášíme rozhovor s režisérkou a uměleckou šéfkou Divadla Petra Bezruče Jankou Ryšánek Schmiedtovou. Trochu mě mrzelo, že jsem se s touto, pro mne velmi zajímavou osobou, nemohla setkat osobně. Janka musela ve středu odjet Prahy, kde momentálně zkouší novou inscenaci v Městských divadlech pražských, a tak jsme si „popovídaly“ online.

V rámci výročí 400 let od úmrtí Williama Shakespeara vznikl v Ostravě projekt Shakespeare Ost-rava 2016. Předpokládáme, že toto bylo jedním z hlavních impulsů k nasazení hry Richard III. Proč jste si vybrali právě tuto hru?

Zmiňované výročí volbu nasadit Shakespeareova Richarda III. do dramaturgického plánu Bezručů pouze o pár měsíců urychlilo. Já ten příběh o muži, který propadne šílené touze po moci, nosila v hlavě už delší dobu. A od samého začátku jsem nechtěla, aby byl Richard hrbatý – jednoduše proto, že by to jeho činy svým způsobem omlouvalo. To mě nebaví. Když vidím své vrstevníky, jak prahnou po moci, a pak ji a sebe coby ty mocné skrze své ego prožívají, nezačínají jako hrbatí chromajzlíci. Postupně se ale jimi stávají, a to hlavně v duši. Kromě

toho, co jsem právě vyjmenovala, se mi na tomto Shakespearově dramatu líbily ženské postavy, které se jindy bohužel výrazně škrtají. V jedné scéně mi skoro přijde, že dochází ke zrození třech čarodějnic, co se posléze objevují v Macbethovi. Tři ženy se vzájemně učí, jak proklínat, protože jim nic jiného v mužském světě nezbývá.

Do hlavní role byl obsazen Lukáš Melník, který je výborný herec. Nicméně, upřímně, já bych ho zařadila spíše do kolonky „atraktivní herec“. Byl to záměr obsadit ho jako protiklad vůči postavě?

V mých představách byl a teď na jevišti je Lukáš Melník ideálním představitelem Richarda III., vnější krása tomu nevádí, a to i proto, že ji Lukáš, má-li ji tedy - nevím, nějak neprožívá.

Celkově je to ale spíš otázkou osobního vkusu, já mám třeba v kolonce „atraktivní herec“ Radka Holuba nebo pana Jana Fišara.

Pokud se nemýlím, Richard III. byla Vaše v pořadí druhá Shakespeareova hra, kterou jste režírovala. Tou první byl Hamlet, jenž byl uveden letos v rámci Letních shakespearovských slavností. Do role Hamleta jste obsadila Tomáše Savku. I zde je patrná jistá nesourodost v obsazení hlavní postavy. Proč byl obsazen zrovna on?

Bože, žijeme v 21. století, aplikovat na herce (a lidi obecně) ideály staré šedesát až sto let mi přijde nuda a především hřích a blbost. Všechny herečky a herci nesmí být hubení a krásní a blondatí a se symetrickýma ušima. Na divadle musí být sranda, musí se trochu provokovat fantazie, musí se jít proti srsti většinového davu – bez nadhledu a smyslu pro humor končí divadlo i umění obecně, alespoň v tom smyslu, jak ho chápu já – coby to nastavované zrcadlo.

Jaký je váš osobní vztah k dílu Williama Shakespeara? A která je Vaše nejoblíbenější postava?

Shakespeare mě vždycky příšerně nudil – o to víc, o co častěji mi jej doporučovali ke čtení. Proto jsem vděčná osudu, že jsem se musela překonat a v tomhle podivném pánovi najít ten jeho čarovný sex-appeal. A co se oblíbené postavy týče? V současné době mám nejraději Tomáše Savku jako Hamleta, protože konečně není Hamlet vznešenou pokryteckou nudou, kterou musíte v divadle přetrpět, abyste pak povyprávěli sousedům, že jste viděli perfektní věc pro skutečné fajnšmekry. Savka je normální kluk, co hraje vabank – chce najít a ukázat

JANKA RYŠÁNEK SCHMIEDTOVÁ

Umělecká šéfka Divadla Petra Bezruče se narodila v Praze. Vystudovala režii na Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Velkou část svých studentských let strávila v zahraničí. Nejdříve ve Spojených státech amerických, kde složila maturitní zkoušku, posléze již jako studentka režie na stážích ve skotském Glasgow a portugalském Lisabonu. Kromě režie se věnuje psaní. Za hru *Syndrom vztahu aneb Banální hra* získala cenu v soutěži Zlatá divadelní žába 2008 a za hru *Fridy* se umístila na 3. místě v soutěži Ceny Evalda Schorma 2010. Psala též pro Český rozhlas a přispívá do několika periodik, např. Hospodářských novin.

pravdu a když zjistí, že ho to bude stát život, pokorně to celé svinstvo přijme – ne proto, že by byl blbec, ale protože podvědomě tuší, že je lepší umřít v pravdě, než žít ve lži. A v tom jsem s Hamletem za jedno.

Jedním z cílů projektu Shakespeare Ostrava 2016 je najít nové publikum, především mezi mladší generací. Domníváte se, že Shakespeare je i dnes téma tak silné, aby přitáhlo například teenagery?

Domnívám se, že je. Hlavně, když ho proškrtá někdo jako je Tomáš Vůjtek. Pak i ten mnohdy proklínaný dnešní většinový divák neztratí pozornost a slupne Shakespeara jako malinu, čímž

se dostane do světa fantazie a nesmrtelných příběhů.

Nebývá časté, aby se takto spojili všechny kulturní instituce z celého města. Je to ale krásný pohled, že ještě dnes se lidi umí spojit a společnými silami vytvořit takto hezký projekt. Jak to cítíte vy jako někdo zevnitř?

V Praze bych mohla mít byt v centru města, v Brně mám rodinnou vilku, a přesto žiju v Ostravě. Pro mnohé je to na hlavu, dnes a denně se ptám – je tohle má cesta? Pak ale přijdu k Bezručům, sednu si s nimi na cigáro, a hned vím, proč jsem sem šla. Prostě to divadlo v Ostravě má cenu.

Na jedné z konferencí, na které jsem nedávno byla, zaznělo, že ostravské divadlo ovlivňuje i genius loci místa, tedy přímo Ostrava. Vy jste z Prahy, studovala jste v Brně a nyní působíte v Ostravě, to jsou tři největší města v České republice. Pociťujete ten rozdíl?

Žila jsem nejen v Praze a Brně – ale i ve Spojených státech amerických, Skotsku, Německu a Portugalsku – a po tom všem mohu s klidem říct: Ostrava pulzuje rytmem mého srdce. A nebo mé srdce rytmem Ostravy...

Henrietta Ctiborová

RICHARD III. NA JATKÁCH

Čtvrteční festivalový program zakončila historická hra Williama Shakespeara *Richard III.*. Režisérka Janka Ryšánek Schmiedtová pro toto drama vytvořila chladné prostředí lidských jatek. Její pojetí *Richarda III.* je přísné, nelidské, ale mnohdy patetické a lehce ploché. Často jsou situace vystavěny energicky, dynamicky, avšak postupem času dochází ke staticitě a čím dál více působí jako živé obrazy či přímo vybledlé historické fresky, jež pozbývají aktuality, naléhavosti, závažnosti.

Richard III. rozhodně může patřit mezi dynamičtější historické hry. A rozhodně jeho téma nepostrádá nadčasovost. I přes velké množství historických postav se dá v ději poměrně dobře orientovat a motivace postav, ačkoliv jsou vícevrstevnaté a proměnlivé, lze odhalit a i v současnosti dobře pochopit. Cílený boj o moc bez jediné výčitky přináší to, co musí přinést každá historická tragédie. Ve chvíli, kdy sežereš všechny, sežereš i sám sebe.

Problém celé inscenace je pravděpodobně v tom, že působí rozvlekle, nemá potřebné tempo a často jsou dialogy vedeny mechanicky, až se zdá, že se prostě musí odříkat, aby se děj posunul dál. Ačkoliv by to tak být nemuselo. Překlad Jiřího Joska má tu výhodu, že vyniká básnivostí, jazykovou bohatostí, barvitostí a zvukomalebností, ale zároveň netrpí patetičností či nesrozumitelností. Inscenace by nemusela působit ztěžkle či nekonzistentně, kdyby se důsledněji pracovalo s textem, případně se proškrtal. Pro *Richarda III.* je podstatný také humor a nadhled, se kterým většina postav vede dialogy. V tomto smyslu se to dařilo zřídka a jen některým hercům.

Lukáš Melník herecky téměř bezvýhradně splňuje charakter titulní postavy Shakespearova dramatu. Jeho Richard III. je podlý, vypočítavý, vychytralý, záludný, úlisný, nechutný a neskutečně šarmantní a charismatický. Ve většině scén, kde se vyskytuje postava Richarda, se okamžitě situace rozzívají a stávají se skutečnějšími. Na rozdíl od těch,

kde se jedná o tom, co Richard udělal či teprve plánuje udělat.

Podobnou nadsázku jako u Melníkova Richarda lze spatřovat i v hereckém projevu Dušana Urbana jako vévody z Buckinghamu nebo Milana Cimeráka v roli sira Richarda Ratcliffa. Bohužel u ostatních herců převládá spíše plochá deklamační poloha, kterou často vytrhává z monotematicnosti pouze výrazný patos.

Velkým přínosem inscenace je scénické řešení Lucie Labajové. Zrezivělé lešení či ochoz z trubek slouží jako univerzální prostor pro všechna jednání. Jeho členitost způsobuje hercům komplikace při pohybu, ale také jim nabízí výzvu k jeho zaplnění. Tato skutečnost nutí k soustředění se právě na nepříliš snadný a mnohdy nebezpečný pohyb. Jelikož se scéna až na pár rekvizit nemění, záleží právě jen na herecké akci, jak moc tato nebezpečná prolézačka zůstane nevyužita. Nejvíce se to daří „horolezcům“ a „opičím mužům“ Milanu Cimerákovi a Vojtěchu Říhovi, kteří se po trubkách doslova plazí. Skáčou z jedné na druhou a vůbec se konstrukcí úlisně proplétají.

Velkou otázkou zůstává volba kostýmů (Katarína Kováčiková). Pro diváka neznalého dramatického textu mohlo být velmi matoucí, že ačkoliv někteří herci hráli několik postav,

k proměně často nedošlo herecky, ale pouze fyzicky a jen skrze přidání růžové paruky a pláštíku či jiné svrchní vrstvy, jež měly lehce „hlavní“ oděv zahalit. Typická pro kostýmy byla černá a bílá barva s rudými (někdy spíše narůžovělými) detaily. Jateční tematizace se výrazně projevila hlavně ve volbě vzoru kostýmů. Kohoutí stopa, luxusnější vzor často zaměňovaný s řeznickým vzorem pepito se stal symbolickým pro vzhled systematicky vyvražděné rodiny.

Noční uvedení bezručovskému *Richardu III.* rozhodně příliš nepomohlo, avšak mám dojem, že v kteroukoliv denní dobu by měl stejný problém jako dnes. Vyřčené repliky mnohdy působily bezduše a nenesly žádné významy. Často postavy mluvily jak podle pořádku a nevedly dialogy. Mnohokrát byla scéna přeplněna herci, kteří byli jen němí svědkové přítomni beze smyslu. A jak neprobíhala komunikace na jevišti, stejně zřídka docházelo i ke kontaktu mezi jevištěm a hledištěm. A to je, i přes velké úsilí herců, velká škoda.

Kateřina Málková

RICHARD III.

Henrietta Ctiborová - 4 zrcadla

Michaela Gallová - 3 zrcadla

Petra Ivánková - 3 zrcadla

Kateřina Málková - 2 a půl zrcadla

Vít Malota - 2 a půl zrcadla

Michal Šesták - 3 zrcadla

„pán, kterého se zmatená redaktorka nezeptala na jméno, ale byl moc milý a ochotný a za to moc díky“

Richarda jsem viděl už podruhé nebo dokonce potřetí. Na tom dnešním se mi líbily herecké výkony, především Lukáš Melník v hlavní roli. Musím říct, že trochu mě iritovala výprava. Především proto, že jsem nepochopil význam růžových paruk. Nepřišlo mi úplně šťastně řešené, že kostýmy všech postav byly takřka totožné a vzhledem k tomu, že v tom kusu hrají herci i několik postav, trochu se to pletlo.

Bára, studentka

Scénografie byla pro mne nečitelná a celkově mi inscenace přišla poněkud unylá.

Zuzana, studentka

Hodně mě bavila scéna a kostýmy. Obecně výtvarné řešení bylo konzistentní a dle mého názoru výborně drželo pohromadě.

Tereza, studentka

Přišlo mi, že tahle inscenace nefungovala příliš jako celek, i když například hereckými výkony jsem byla nadšená. Rozpaky ve mně vyvolávala také vizuální stránka. Podle mne inscenaci chybí nějaký výrazný režijní záměr.

„NEMŮŽEŠ CHODIT, MŮŽEŠ TANČIT“

WŮŽEŠ TANČIT!
WŮŽEŠ TANČIT!
WŮŽEŠ TANČIT!
WŮŽEŠ TANČIT!

Dnes sme v rámci off programu mali možnosť vidieť predstavenie z úplne iného súdka. Handicapovaný mladí ľudia s pomocou asistentov nám predviedli na javisku svoje cirkusant-ské kúsky.

Tanečná skupina Bílá holubice združuje handicapovaných a zdravých tanečníkov. Svojou prácou im okrem iného pomáhajú uvedomovať si a prežívať pozitívne emócie. Spontánny tanec umožňuje performerom telesne a duševne sa uvoľniť, otvoriť pre divákov. Nakoniec, aj motto tanečnej skupiny znie: „Nemůžeš chodit, můžeš tančit“.

Inszenácia *Cirkus* začína príhovorom principála o cirkusovej skupine, ktorá je veľmi úspešná, známa a so svojimi kúskami cestuje po celom svete a predvádza ich divákovi, a následnom predstavením jednotlivých performerov. Nasledujú krátke pohybové etudy, ktoré princípál uvádza a komentuje. Na záver sa každý jednotlivec alebo dvojica (handicapovaný a asistentka) predstaví v samostatnom cirkusovom čísle. Či už je to krotiteľka múch -toho najobávanejšieho letného

hmyzu - Markétka, silák Tom, čo ohol Eiffelovku, tanečnice na šáloch, vrhač nožov Pája, klauni s fúkacími trúbkami v úsmevnej pantomimickej scéne, provazolezkyne alebo tie najlepšie akrobatky priamo z Japonska. Performeri si predstavenie veľmi užívajú, hlavne na handicapovaných mladých vidno radosť a pocit šťastia, keď môžu zažiť na javisku v samostatnom výstupe. Pri spoločnej klaňačke princípál zakončí predstavenie slovami: „Tak toto je cirkus Cirkusato a my jedeme dál.“

Dobrá nálada a smiech pokračujú aj po predstavení, a to vo foyer Divadla loutek Ostrava. Jedného z klaunov –

Aničku prišli pozrieť jej spolužiaci zo Strednej školy prof. Zdeňka Matějčka v Ostrave, ktorí po predstavení vytvorili skupinu okolo Aničky, odkiaľ sa každú chvíľu ozýval smiech. „Anička je veľmi aktívni v každom smere. Kromě toho, že hraje tady v tom predstavení, tak ještě tančí a lyžuje. Je to takové naše sluníčko.“ Hovorí Mirka, Aničkina učiteľka. „Vůbec to není promarněné odpoledne, moc jsme se bavili a jsme strašně dojatí, co všechno Anička dokáže v rámci svého handicapu. Má výborné zázemí a je opravdu velice příjemná kamarádka. Všichni ji máme rádi a je mezi dětmi velice oblíbená“

Neďaleko stojí pani s invalidným vozíkom, v ktorom sedí známa krotiteľka múch. „Je to úžasné predstavenie pro všechny věkové kategorie a je to něco velice výjimečného,“ hovorí Markétkina mama. „Pro Markétku je to naplnění volného času a úžasný pocit, když vidí, že hraje pro někoho a dostane se jí potlesku.“ No nielen príbuzní a kamaráti účinkujúcich sa vyjadrovali pozitívne. Študent Martin: „Moc se mi to líbilo, bylo to vtipné a oceňuji, že ty děti, i když nejsou zdravé, tak se dokáží tohle naučit a zabavit ty lidi.“

Michaela Gallová

MEDITACE O ÚKLADECH A LÁSCE NA FOTBALE

TVSCE NV LQIBVTE
TVSCE NV LQIBVTE
TVSCE NV LQIBVTE

Tento text o inscenaci Schillerovy hry u Bezručů bude jakousi malou meditací o *Úkladech a lásce* na fotbale, respektive o tom, jak jsem vnímal zasazení inscenace na fotbalový stadion, protože právě to bylo asi nejvíce diskutovanou otázkou v kulóarech po představení. Proč právě na fotbale? Já si pro své potřeby tuto otázku lehce upravím. Co je to fotbalový stadion, přesněji tribuna, a jaký má scénický potenciál?

Fotbalová tribuna je už od svého vzniku místo, kde se po dobu vymezenou fotbalovým zápasem může potkat kdokoli s kýmkoliv. Stejně právo zajít si na fotbal má dělník z ocelárny ve West Hamu i člen královské rodiny. Je to tedy prostor, kde se mohou potkat lidé z různých společenských vrstev, což se děje i v *Úkladech a lásce*. Ovšem i zde platí určitá hierarchie, ceny vstupenek jsou různé a viditelnost z dražších míst často výrazně lepší. Přesto jsou ale všichni pořád spolu součástí jednoho zážitku ve vymezeném prostoru stadionu.

Zároveň nelze pominout, že fotbalová tribuna má v podstatě tvar schodů.

A všechny schody vedou od spodu nahoru nebo naopak. Pak je již jedno, jestli tyto schody vedou do skyboxu fotbalového šíbra nebo do paláce vevody. Efekt je stejný. Někdo je nahoře a někdo dole.

A konečně, když stadion chátrá, je pohled na něho smutný a bezútěšný.

Něco, kde se dříve něco odehrávalo pod nějakými pravidly, je nyní v chaosu, do kterého každý může vstoupit, ale nikdo tam asi nevstoupí za původním účelem stavby. To jsme mohli pozorovat ve druhé polovině inscenace.

Asi k takovýmto úvahám mě tedy vedla scéna Karla Čapka, která vyvolala tolik ohlasů.

Nakonec bych rád ocenil režiséra a dramaturga za to, že se pustili do inscenování tohoto krásného Schillerova „Sturm und Drang“ textu, neboť pro mě to byla například první možnost v životě vidět ho na jevišti a také herce za jejich zdařilé herectví.

Michal Šesták

CHODÍ PEŠEK OKOLO...

CHODÍ BEŽEK OKOLO...

CHODÍ BEŽEK OKOLO...

CHODÍ BEŽEK OKOLO...

CHODÍ BEŽEK OKOLO...

Druhá inscenace druhého dne *Top Dogs* nás zavedla do kruhů vrcholného managementu. Poznáváme osm „velkých zvířat“, kterým denně prochází rukama miliony, mají řůru podřízených a jsou úspěšnými zaměstnanci prestižních firem. Až na jeden háček – všichni byli nečekaně propuštěni. Schází se tak v podpůrném programu, který jim pomáhá udržet si kondici, než naleznou nové zaměstnání. Taková terapie pro kravatáky.

Postavy přebravše jména herců kteří je ztvárňují, časté obracení se na diváky i výmluvné gesto prázdné židle v závěru – to vše udržuje pocit všudypřítomné hrozby, před níž si v sále nemůže být nikdo jist: kdo bude další? Osm byznysmenů, které stále pronásleduje nářek z dětské hry Chodí Pešek okolo: Tereza Cisovská, Zuzana Truplová, Vladislav Georgiev, Albert Čuba, Petr Panzenberger, Marek Cisovský, Josef Kaluža a Štěpán Kozub. Osm na první pohled uniformních ozubených koleček v kravatách a s pressíčky v rukou, při bližším pohledu naprosto různých lidí, utrápe-

ných nelidským zápasem o postavení. Více či méně ochotně s námi sdílí své osudy, obavy, sny. Marnost jejich boje připomíná klauniádu, ale tak tragickou, že nám smích chvílemi zamrzá.

Herci z Komorní scény Aréna mají jednu ohromnou přednost – reagují na sebe s bezprostřední přirozeností, vnímají se, jejich společná existence na scéně je uvolněná a postavy i vztahy mezi nimi se tak mění z papírových v plastické a živé. Charakterizují své postavy drobnými ale přesnými detaily. Spolu s citlivým režijním vedením Grzegorze Kempinského tak dává tato herecká souhra vzniknout dynamickému, nikdy neustávajícímu boji o moc a úspěch mezi postavami, který pouze na menším prostoru odráží fungování velkého světa, který mají stále pod kůží, ač z něj dostaly padáka. Výsměch, bezcitnost, surovost a faleš, které se jednotlivým postavám od ostatních odstavá, vytváří obraz prostředí, v němž člověk skutečně nepřežije, šanci má pouze stroj – tedy dokud nebude vyměněn za nový. Sterilní nelidský svět dotváří i

maximálně jednoduchá scéna Barbary Wołosuik – jen židle, jediná skoro jistota, kterou postavy mají a žebřiny coby kariérní žebříky, po nichž ve svých snech stoupají.

Velmi čistě a čitelně se také pracuje se znakem a divadelní zkratkou, ať jde o již zmíněné „chodí-pešek-okolo-momenty“, princip hry na Židličkovou, vzájemné bití páskem, nebo blok a pero jako atribut moci. Symbolika je tak přesná, že ji vnímáme spíš podvědomě, než bychom nad ní museli špekulovat a ač by scéna „rozcvičky“, v níž se všichni zoufale snaží udržet dravé tempo, mohla působit komicky, v jejím závěru se v hledišti nikdo nesměje.

Přes to všechno má však inscenace i určité rezervy. Jednak temporytmus, obzvláště v druhé polovině: některé úseky (např. scéna snění) ač samy o sobě fungují hezky, k celku hry jsou neúměrně dlouhé, zřejmě i vinou toho celá stavba působí poněkud roztržštěně a chaoticky. A také se často využívá střídání rolí – jednak se postavy vzájemně přechytračují a střídají v pozici „terapeuta“ (ilustrace nejistoty postavení), jednak v rámci „terapie“ dělají cvičení, v nichž si vyměňují role. Logicky má oboje opodstatnění, ale ve výsledku vzniká zmatek v tom, koho vlastně zrovna sledujeme – manažerku Cisovskou? Paní Kalužovou? Manažera Čubu osobně, nebo v roli

vyhazovaného manažera Cisovského? Který z nich se rozplakal?

Celkově jde však o inscenaci, myslím, povedenou, plnou poctivé herecké práce, citu pro pointu, důvtipné práce se znakem a s čitelným poselstvím.

Tak kdopak to bude příště?

Rachel Duchková

TOP DOGS

Rachel Duchková - 4 zrcadla
Michaela Gallová - 4 zrcadla
Henrietta Ctiborová - 3 a půl zrcadla
Kateřina Málková - 3 zrcadla
Vít Malota - 3 a půl zrcadla

GROTESKNÍ DEMONSTRACE

MOCENSKÉ ZVŮLE

WOCEH2KÉ ZΛŦGE
WOCEH2KÉ ZΛŦGE
WOCEH2KÉ ZΛŦGE
WOCEH2KÉ ZΛŦGE

Hovnajs, pravím vám. Neboť jak absinth káže a při mém zeleném ptáku, Ubu je zpátky! Alfred Jarry, autor dnes již legendární hry, jež je vnímána jako předobraz absurdního dramatu, byl nám naservírován v Divadle Antonína Dvořáka. A jen co jsem vešel do novobarokního sálu, řekl jsem si: ano! Přesně takto Ubu vládne. Se vším tím pozlátkem kolem. Jelikož nám před začátkem popřáli patafyzický zážitek, byl jsem navnaděn úplně. Škoda, že tahle milá narážka na Jarryho pseudofyzickou koncepci vyšuměla kvůli předávání zlatých medailí. Ale medaile jsou třeba, o tom žádná.

Nejlepší bývají ty inscenace, které se dotknou diváka přímo. Ať už přes vnitřní problémy, co sám v sobě si řeší, nebo reflektují-li situaci v níž se divák nachází. Režisér Jan Frič promlouvá bez servítek, vytváří obraz světa ovládaného zvůli moci, diktátem peněz, nízkostí a lidskou malostí. Svět, ve kterém pravda pozbývá svůj smysl, ve kterém víc záleží na mediálním odrazu skutečnosti, než

na skutečnosti samé. Stejně tak jako jsme zasypávání audiovizuálními podněty, chrlí na nás Otec Ubu Národního divadla moravskoslezského tolik vjemů, že bude dobrodružo, jestli se mi podaří postihnout alespoň ty nejdůležitější.

Asi nejzažitéjší představa titulní postavy je malý, tlustý muž, hnusný zvenčí i zevnitř. Hned v prvním výstupu ale přichází padesátník v padnoucím obleku s vestičkou, táhnoucí za sebou záchod coby svůj trůn. A tento „nekonvenční“ tah se ukázal být interpretačně zcela přesný. Neboť právě díky rádoby uhlazenému zevnějšku vystoupila mnohem plastičtěji Ubuova totální lidská malost, hnus a pokřivený charakter. Určitě lépe, než kdyby byl špinavcem pobíhajícím po scéně v podvlíkačkách.

Nejlepší, co můžu o inscenaci říct, je, že se v žádném momentu nebere vážně. Šílí, je v extázi, je to punk. A stejně promlouvá zároveň druhým hlasem, hlasem silné výpovědi.

Za Blbce u moci nese odpovědnost společnost. A i když na nás Frič valí kila zábavné absurdní grotesknosti, dokáže vystavět i scény působící jako morální políčky. Tady vzpomínám na rozdávání královských darů občanům,

kteří v původním textu utíkají za truhlicí, aby ji získal ten, kdo doběhne jako první. Zde ovšem, protože nám už nestačí jen fyzické výkony a potřebujeme vidět ponížení, pitvoření se, manipulaci druhými, dostávají občané úkoly. Musejí poslouchat na slovo, chtějí-li svou odměnu. Nároky se z imitování zvířat stupňují, až nakonec sám Král Ubu vydá rozkaz znásilnit přítomnou dívku. Situace do té doby podkreslená hudbou z televizní soutěže Pevnost Boyard ztichne.

Stejně tak zastaví se na chvíli i grotesknost a nadsázka. Požadavek tento je pronesen mrazivě klidným hlasem bezcharakterního hováda.

Režisér si celou dobu hraje, roztáčí velký mejdan (Majdan) moci se spoustou kokainu (chudák bývalý šéf hradního protokolu), sexu, disko koule jako hvězdy smrti a penisů. Stejně jako se rozpadá řád, společnost a staré hodnoty pod vládou Krále Ubu, rozpadá se i scéna Nikoly Tempíra. Scénografie přesně podtrhuje převedení děje do současnosti. Znakem vládcy již není palác, nýbrž nejvyšší řečnický pulpt v jednacím místnosti poslanecké sněmovny. Válečným ořem není kůň, ale všemi nenáviděný segway. Kostý-

my Anny Forstové pokračují v nastavené interpretaci moderních politiků.

A zatímco původní vláda obléká mírné béžové obleky, revoluční křídlo má obleky černé se svítivými kravaty. A Rusové jsou... Rusové. Krále Ubu v pojetí Davida Viktory jsem už chválil. Doplnuje jej v tandemu Lada Bělášková, jejíž Matka Ubu je přesný obraz zlatokopky, závislé na materiálních požitcích. S jidlem rostou prsa.

Kapitán obruba Vladimíra Poláka je krásně pokřivený bezpáteří zrádce, a stejně tak vynikají jsou ve svých výkonech Ivan Dejmal jako Hromoslav,

Anna Cónová coby královna Rosamunda a Jan Fišar, jehož král Václav je dokonalým představitelem stárnoucího umírněného a unaveného režimu. Hovnajš, byl to nářez. Dokonce takový, že člověk odpustí drobné výkyvy v tempu a místy nedostatečný tah na bránu. Velký dík patří dramaturgovi inscenace Marku Pivovaroví, režiséru Janu Fričovi a vůbec celému inscenačnímu týmu. Podařilo se jim totiž přesvědčit mě, že Alfred Jarry napsal svou hru pro rok 2016.

Vít Malota

KRÁL UBU

Michaela Gallová - 4 a půl zrcadla

Petra Ivánková - 3 zrcadla

Kateřina Málková - 4 zrcadla

Vít Malota - 5 zrcadel

Michal Šesták - 4 a půl zrcadla

Festival pořádá činohra Národního divadla moravskoslezského ve spolupráci s Komorní scénou Aréna, Divadlem Petra Bezruče a Starou arénou. Za finanční podporu děkujeme statutárnímu městu Ostrava a Ministerstvu kultury České republiky.